

Egzamin doktorski z dyscypliny nauki o polityce i administracji

(propozycja zakresu i procedur)

Egzamin przeprowadzany jest w ośmiu obszarach, na podstawie przedstawionej literatury i przykładowych zagadnień. Egzaminowany wybiera pięć z ośmiu obszarów i wskazuje jeden z nich, jako mu najbliższy. Pytanie z tego obszaru wykracza poza wskazaną literaturę i może dotyczyć aktualnego stanu badań. W trakcie egzaminu Komisja zadaje pytania dotyczące co najmniej trzech z wybranych przez Egzaminowanego obszarów. W przypadku egzaminu z dyscypliny dodatkowej – egzaminowany wskazuje jedynie trzy z ośmiu obszarów, nie zadaje się pytania rozszerzającego.

Obszar pierwszy: Teoria polityki

Literatura:

- David Marsh, Gerry Stoker *Teorie i metody w naukach politycznych* lub Klaus von Beyme *Współczesne teorie polityczne*

Przykładowa tematyka:

- Instytucjonalizm i behawioralizm jako dwa nurty teorii politologicznej w XX wieku
- Teoria racjonalnego wyboru w naukach politycznych
- Feminizm – podłoże teoretyczne i kierunki badań
- Metody ilościowe w badaniach politycznych
- Metody porównawcze i ich ograniczenia

Obszar drugi: Demokracja, partycypacja, populizm

Literatura:

- Ian Shapiro *Stan teorii demokracji* lub Giovanni Sartori *Teoria demokracji*
- Jan Werner Mueller *Co to jest populizm*
- *Demokracja, partycypacja, populizm: Populizm -pod red. O. Wysockiej, Warszawa 2010;*
- C. Mudde, C.R. Kaltwasser *Populism: a very short Introduction, Oxford 2017.*

Przykładowa tematyka:

- Modele demokracji przedstawicielskiej
- Demokracja i unikanie dominacji
- Demokracja wobec gry interesów i idei dobra wspólnego
- Trwałość porządków demokratycznych i zagrożenia dla ich funkcjonowania
- Podstawowe cechy partii populistycznych
- Populizm u władzy – agenda i ideologia

Obszar trzeci: Rywalizacja polityczna

Literatura:

- Dieter Nohlen *Prawo wyborcze i system partyjny* lub Arend Lijphart *Patterns of Democracy*
- Russel J. Dalton, Hans-Dieter Klingemann *Zachowania polityczne* (t. 1-2, wybrane teksty)

Przykładowa tematyka:

- Klasowe, religijne i inne wymiary rozłamów politycznych
- Determinanty zachowań wyborczych: dawne i współczesne
- Formy partycypacji politycznej, sposoby ich badania
- Systemy wyborcze a systemy partyjne
- Koalicje parlamentarne, zjawisko rządów mniejszościowych
- Ewolucja partii politycznych w systemach demokratycznych

Obszar czwarty: Rządzenie i instytucje

Literatura:

- Anne Mette-Kjær *Rządzenie*
- James G. March, Johan P. Olsen *Instytucje. Organizacyjne podstawy polityki*

Przykładowa tematyka:

- Logika stosowności i logika konsekwencji w funkcjonowaniu instytucji
- Reformy i inne przekształcenia instytucji politycznych
- Rządzenie w wymiarze europejskim: narzędzia i procesy
- Efektywność rządzenia

Obszar piąty: Administracja publiczna

Literatura:

- Jerzy Hausner (red.) *Administracja publiczna* lub Hubert Izdebski, Michał Kulesza *Administracja publiczna* lub Ferrel Heady *Public administration: a comparative perspective*
- Guy B. Peters: *Administracja w systemie politycznym*

Przykładowa tematyka:

- Modele administracji publicznej
- Kadry w administracji publicznej. Służba cywilna
- Organizacja administracji lokalnej w wybranych państwach europejskich
- Relacje między administracją a polityką i grupami nacisku
- Władza i strategie biurokratów
- Kultura polityczna i kultura organizacyjna a funkcjonowanie administracji

Obszar szósty: Polityki publiczne

- Jerzy Hausner *Zarządzanie publiczne* lub Stanisław Mazur (red.) *Neoweberyzm w zarządzaniu publicznym*
- Giandomenico Majone *Dowody, argumenty i perswazja w procesie politycznym* lub Maxwell McCombs *Ustanawianie agendy. Media masowe i opinia publiczna*
- H. Peyton Young *Sprawiedliwy podział* lub Joseph E. Stiglitz *Ekonomia sektora publicznego* (wybrane części)

Przykładowa tematyka:

- Istota polityk publicznych. Kryteria oceny
- Główne koncepcje zarządzania publicznego i ich oceny

- Zalety i wady sektora publicznego w realizacji zadań publicznych
- Zagadnienia finansowania i efektywności wybranych polityk publicznych
- Debata publiczna a formułowanie polityk publicznych
- Instrumenty polityk publicznych i ich ewaluacja
- Państwo opiekuńcze i jego ograniczenia
- Zagadnienie równości i sprawiedliwości w wybranych politykach publicznych

Obszar siódmy: Społeczeństwo obywatelskie, komunikacja polityczna

Literatura:

- Mancur Olson *Logika działania zbiorowego. Dobra publiczne i teoria grup* lub Robert Putnam *Demokracja w działaniu*
- Winfried Schulz *Komunikacja polityczna* lub Hans Mathias Kepplinger *Demontaż polityki w społeczeństwie informacyjnym*
- Społeczeństwo obywatelskie, komunikacja polityczna B. Dobek-Ostrowska, Komunikowanie polityczne i publiczne, Warszawa 2016
- Ani książkę, ani kupiec: obywatel. Idea społeczeństwa obywatelskiego w myśli współczesnej, wybór i wstęp J. Szacki, Warszawa- Kraków 1997.

Przykładowa tematyka:

- Działania grup nacisku we współczesnych społeczeństwach
- Społeczny i kulturowy kontekst funkcjonowania instytucji
- Społeczeństwo obywatelskie a mechanizmy polityczne
- Znaczenie procesów komunikacji politycznej dla kształtu rozwiązań politycznych
- Media masowe jako narzędzie komunikowania politycznego
- Zjawisko mediatyzacji polityki

Obszar ósmy: Stosunki międzynarodowe, globalizacja i procesy integracji

Literatura:

- Robert Jackson, Georg Sørensen *Wprowadzenie do stosunków międzynarodowych. Teorie i kierunki badawcze*
- John Baylis, Steve Smith, Patricia Owens *Globalizacja polityki światowej* lub Peter Sloterdijk *Kryształowy pałac. O filozoficzną teorię globalizacji*
- Neil Nugent *Unia Europejska. Władza i polityka* lub Luuk van Middelaar *Przejście do Europy*

Przykładowa tematyka:

- Realizm a liberalizm jako teorie stosunków międzynarodowych
- Teoria społeczności międzynarodowej
- Międzynarodowa ekonomia polityczna a koncepcje globalizacji
- Proces globalizacji i jego konteksty polityczne
- Dynamika integracji europejskiej
- Rola państw i instytucji UE w procesie kształtowania ustroju Unii